

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S Tillegg 2

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Endring av Prop. 1 S (2022–2023) Statsbudsjettet 2023 og Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 (saldering)

*Tilråding fra Finansdepartementet 10. november 2022,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

I denne proposisjonen fremmes det forslag om å endre enkelte bevilgningsforslag i Prop. 1 S (2022–2023) *Statsbudsjettet 2023*. Proposisjonen inneholder forslag til endring av bevilgningsforslag under Kommunal- og distriktsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet og Forsvarsdepartementet. I tillegg foreslås en garantifullmakt for Nærings- og fiskeridepartementet. I Prop. 1 S (2022–2023) har regjeringen foreslått at det skal være gratis barnehage i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms fra 1. august 2023. For å ta høyde for dette i Stortingets vedtak om maksimalpris, foreslås et justert romertallsvedtak om maksimalgrensen for foreldrebetaling i barnehage.

Forslagene innebærer samlet sett at det oljekorrigerte budsjettunderskuddet, og dermed bevilgningsforslaget på kap. 5800 Statens pensjonsfond utland, er uendret fra Gul bok 2023. I tilleggsnummer til Prop. 1 S (2022–2023) er det ikke fremmet forslag om endringer i lånetransaksjoner som samlet påvirker statsbudsjettets brutto finansieringsbehov. Brutto finansieringsbehov, og der-

med bevilgningsforslaget på kap. 5999 Statslånemidler, er således uendret fra Gul bok 2023.

2 Endringer i budsjettforslaget for 2023

2.1 Kommunal- og distriktsdepartementet Kap. 3543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Post 70 (ny) Inntekter fra gjennomførte frekvensauksjoner

Det foreslås å opprette en ny inntektspost for auksjonsproveny fra gjennomførte frekvensauksjoner. Frekvenser utgjør en verdifull og begrenset ressurs, som er en nødvendig innsatsfaktor for å kunne tilby mobile ekomtjenester og annen samfunnsviktig infrastruktur. Kommunal- og distriktsdepartementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet forvalter frekvensressursene i Norge. Ved tildelinger av frekvenser der det er konkurranse om ressursene, benyttes som regel auksjon som genererer inntekter for staten.

Auksjonen av frekvensbåndene omkring 2,6 og 3,6 GHz til mobilkommunikasjon og 5G ble

Kap. 1428, 2309, 3543, 4700, 5460, 5540

avholdt av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet i september 2021. Det ble åpnet for at vinnerne i denne auksjonen kunne betale auksjonsprovenyet over tid. Alle vinnerne i auksjonen valgte dette. Anslått inntekt i 2023 fra auksjonen av de to ovennevnte frekvensbåndene er 609,4 mill. kroner. Det forventes ikke inntekter fra andre gjennomførte frekvensauksjoner i 2023.

Det foreslås derfor å bevilge 609,4 mill. kroner.

2.2 Nærings- og fiskeridepartementet

Kap. 5460 Eksportfinansiering Norge

Post 78 (ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpriser

Stortinget har vedtatt en midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpriser, jf. behandlingen av Prop. 142 S (2021–2022). Formålet med lånegarantiordningen er å gi tilgang på banklån til strømintensive bedrifter som står overfor en akutt likviditetsmangel som følge av høye strømutgifter. Lånegarantiordningen skal legge til rette for at bedrifter får tilgang til likviditet i en overgangsperiode. Ordningen utformes i tråd med Europakommisjonens midlertidige statsstøttereigningslinjer i forbindelse med krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Belarus. Lånegarantiordningen ventes å igangsettes fra november 2022 og vare ut mars 2023, forutsatt at ordningen godkjennes av EFTAs overvåkingsorgan (ESA). I Prop. 142 S (2021–2022) er det foreslått en garantiramme for ordningen på 1 mrd. kroner. Det foreslås at garantirammen på 1 mrd. kroner videreføres også for 2023, jf. forslag til romertallsvedtak.

For garantistillelse vil staten motta inntekter fra garantiprovisjon, og det foreslås derfor en bevilgning på 1 mill. kroner for 2023.

På denne bakgrunn foreslås posten bevilget med 1 mill. kroner i 2023.

2.3 Klima- og miljødepartementet

Kap. 1428 Enova SF

Post 51 (ny) Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifm. høye strømpriser

Stortinget har vedtatt en midlertidig søknadsbasert energitilskuddsordning til næringslivet ifm. høye strømpriser, jf. behandlingen av Prop. 142 S (2021–2022). Formålet med ordningen er å hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode med å omstille seg i lys av de høye strømprisene. Tilskuddsordningen skal dekke deler av strøminten-

sive foretaks strømkostnader samtidig som den skal stimulere til investeringer i energisparing og -produksjon. Ordningen utformes i tråd med Europakommisjonens midlertidige statsstøttereigningslinjer i forbindelse med krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Belarus. Tilskuddsperioden for ordningen er 1. oktober til 31. desember 2022, men innretningen på ordningen innebærer utbetalinger også i 2023 og 2024 bl.a. knyttet til tilskudd til gjennomføring av energitiltak, som utbetales etterskuddsvis.

For 2022 har Stortinget vedtatt en bevilgning på 1,6 mrd. kroner til tilskuddsordningen, samt en fullmakt til å gi tilsagn som kommer til utbetaling i senere år på inntil 1,2 mrd. kroner.

For 2023 foreslås det bevilget 1,2 mrd. kroner til energitilskuddsordningen. Det tilsvarer tilsagnsfullmakten tilknyttet ordningen for 2022, jf. Prop. 142 S (2021–2022). Ordningen er ramme styrt og tilskudd til foretak vil kunne bli avkortet i henhold til disponibel bevilgningsramme. Enovas kostnader forbundet med utvikling og drift av ordningen dekkes innenfor foreslått ramme. Det foreslås en tilsvarende inndekning fra kap. 2309 Tilfeldige utgifter, post 01 Driftsutgifter.

På denne bakgrunn foreslås posten bevilget med 1,2 mrd. kroner i 2023.

2.4 Finansdepartementet

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter

Post 01 Driftsutgifter

Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifm. høye strømpriser

I Prop. 1 S (2022–2023) ble det foreslått å sette av 1,2 mrd. kroner på posten til tiltak for næringslivet i forbindelse med høye strømpriser. Det foreslås å redusere bevilgningsforslaget på posten med 1,2 mrd. kroner for å dekke inn utgifter i 2023 under den midlertidige energitilskuddsordning til næringslivet ifm. høye strømpriser i 2022. Det vises til nærmere omtale under kap. 1428, post 51.

Saldering

Regjeringen fremmer i alt to tilleggsnummer til Prop. 1 S (2022–2023). Endringene i Prop. 1 S Tillegg 1 (2022–2023) gjelder omdisponering av midler til riksveiferjedriften og ordningen med gratis ferjer.

Til sammen bidrar endringsforslagene til å redusere det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2023 med 30,4 mill. kroner, når det ses bort fra endringer i bevilgningen under kap. 2309 Til-

feldige utgifter utover de 1,2 mrd. kroner som var avsatt til tiltak for næringslivet i forbindelse med høye strømpriser. Det foreslås å øke bevilgningsforslaget på posten med 30,4 mill. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2023 holdes dermed uendret fra Gul bok 2023.

I Gul bok 2023 er det foreslått bevilget 9 950 mill. kroner under kap. 2309, post 01. Samlet foreslås det å redusere bevilgningsforslaget på posten med 1 169,6 mill. kroner, til 8 780,4 mill. kroner.

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt

Post 74 Selskapskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum

I Prop. 1 LS (2022–2023) ble det foreslått et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten for vannkraft knyttet til standard fastprisavtaler for strøm til sluttbrukere, med varighet på tre, fem eller sju år. Den nærmere utformingen av et nytt kontraktsunntak vil bli fastsatt av departementet i forskrift.

Slik den nærmere forskriftsutformingen av kontraktsunntaket er skissert i Prop. 1 LS (2022–2023), åpnes det for at det kan inngås fastprisavtaler med slutt kunder i et annet område enn der kraftproduksjon skjer. Dersom det inngås en fastprisavtale i et annet prisområde enn der produksjonen skjer, må kraftprodusenten foreta dekningskjøp i prisområdet der sluttbrukeren i fastprisavtalen er.

Grunnrenteskatten tar som hovedregel utgangspunkt i spotmarkedsprisen. Spotmarkedspriser gir et objektivt uttrykk for hvilken pris kraften kan selges til og er dermed et godt anslag på grunnrenten. Den fungerer også som en normpris som motvirker uønskede skattemessige tilpasninger. Det forutsettes i proposisjonen at ordningen skal utformes slik at forventet proveny over tid blir om lag uendret. Det er vektlagt at en endring i grunnrenteskatten må rammes inn slik at tiltaket ikke åpner for skattemessige tilpasninger. I budsjettomtalen av forslaget vises det til at det vil gjelde regler for dekningskjøp der kunder og produsent er i forskjellige prisområder.

En regel som tar hensyn til dekningskjøp, kan imidlertid være komplisert å implementere for kraftprodusentene innen foreslått ikrafttredelsestidspunkt for ordningen 1. januar 2023. Departementet legger derfor opp til en regel som sikrer at bransjen raskt kan komme i gang med salg av fastprisavtaler. Regelen kan gå ut på at prisområde 3 og 4 anses som ett område for fastprisavtaler, og prisområde 1, 2 og 5 som et annet. Det innebærer

at salg innenfor et nordlig og et sørlig prisområde vil gi grunnlag for kontraktsunntaket i grunnrenteskatten, men ikke salg mellom de to prisområdene. Konsekvensen er at kraftprodusenter på for eksempel Vestlandet (prisområde 5) kan selge kraft til fastprisavtaler på Østlandet og Sørlandet (prisområde 1 og 2) og grunnrentebeskattes for inntekten fra fastprisavtalene (dvs. uten hensyn til dekningskjøpet). Regelen kan gjelde i forbindelse med det nye kontraktsunntaket og for skattemessige formål, for kontrakter inngått i løpet av 2022 og 2023, og som gjelder leveranser til sluttbrukere fra 2023 og for hele avtaleperioden. Kontraktsunntaket kan dermed gjelde volum for inntektsåret 2023 og ut inntektsåret 2030.

Departementet vil vurdere de administrative konsekvensene av denne løsningen nærmere.

Det er også visse prisforskjeller internt i Sør-Norge og Midt- og Nord-Norge, slik at man med en slik regel kan få tilpasninger som reduserer provenyet fra grunnrenteskatten. Prisforskjellene og potensialet for slike tilpasninger forventes imidlertid i den aktuelle perioden å være betydelig mindre internt i de to områdene enn for landet under ett. Et eventuelt provenytap vil regjeringen komme tilbake til i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

I Prop. 1 LS (2022–2023) står det at: «*Departementet vil gjøre en nærmere vurdering av størrelsen på prispåslaget, og legger opp til å sette det høyere enn 0,5 øre/kWh. Maksimalpåslaget vil bli fastsatt i forskrift*». Påslaget må settes høyt nok til at leverandørene vil tilby avtaler. Samtidig må det ikke settes for høyt. Det kan både gi unødvendig høye priser til sluttbrukerne og risiko for redusert grunnrenteskatt gjennom overskuddsflytting internt i konsern. Ut fra en nærmere vurdering har regjeringen kommet til at prispåslaget bør økes og kunne fordeles på et variabelt og fast ledd. Det maksimale variable prispåslaget bør settes til 2,5 øre/kWh (ekskl. merverdiavgift og elsertifikatkostnad), mens fastbeløpet kan være maksimalt 99 kroner per måned per målepunkt.

Kap. 5540 Avgift på kraftproduksjon

Post 70 Avgift på kraftproduksjon

Regjeringen mener at det er behov for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon. Regjeringen har derfor i budsjettet for 2023 foreslått å innføre et høyprisbidrag (avgift på kraftproduksjon), jf. Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023* punkt 5.2.2.

I lys av at forslaget ikke har vært på høring, har Finansdepartementet i pressemelding av 6. oktober 2022 uttalt at det vil kunne være behov for å vurdere nærmere enkelte avgrensninger og presiseringer av avgiftsgrunnlaget. Regjeringen mener det er fornuftig å gjøre enkelte justeringer etter innspill fra næringen gitt at ordningen av åpenbare grunner ikke kunne gjennomgå en høringsprosess forut for fremsettelse av forslaget.

Etter at forslaget ble presentert, har regjeringen fått innspill fra næringen om innretningen av høyprisbidraget. Regjeringen ønsker å dempe noen mulige uheldige virkninger av høyprisbidraget, samtidig som det er lagt vekt på å opprettholde et høyt proveny. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. Det er ikke omtalt en slutt dato i proposisjonen. For å bidra til forutsigbarhet for kraftprodusentene vil departementet informere om at det legges til grunn at høyprisbidraget skal avvikes senest innen utgangen av 2024.

Aktører i energibransjen har tatt til orde for blant annet at prisnivået bør beregnes over en lengre tidsperiode enn i forslaget. Regjeringen foreslår å endre fra timespris til månedlig gjennomsnittspris. Endringen innebærer at inntektene fra kraftproduksjon skal beregnes over måneden istedenfor per time. Det er i tråd med utformingen av høyprisbidraget å bruke oppnådd gjennomsnittspris for den enkelte avgiftspliktige slik at avgiften baseres på den enkelte kraftprodusentens faktiske inntekter. Endringen av tidsavsnitt antas å ha størst relevans for volum som verdsettes til spotmarkedspris. Endringen vil bli fastsatt i forskrift.

Finansdepartementet sendte 21. oktober 2022 brev til Stortingets presidentskap med enkelte presiseringer om forståelsen av egenkraft og interessefelleskap i det foreslåtte høyprisbidraget på vann- og vindkraft. Departementet varslet i brevet at det ville vurderes om disse presiseringene har betydning for statens inntekter fra høyprisbidraget i 2023 og eventuelt komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

I Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023* ble forslaget om høyprisbidrag på svært usikkert grunnlag anslått å gi et bokført proveny i 2023 på om lag 23,6 mrd. kroner. De påløpte avgiftsinntektene for 2022 inngår i det bokførte provenyet for 2023. Helårsvirkningen av avgiften ble anslått til 16 mrd. kroner.

I provenyanslaget ble det beregningsteknisk forutsatt at produksjonen er jevnt fordelt over

året. I virkeligheten varierer både kraftpriser og kraftproduksjon gjennom ulike perioder av året. Departementet har gjort nye provenyanslag basert på eksempler fra Norges vassdrags- og energidirektorat om mulig variasjon i pris og produksjon, klargjøring av egenkraft og interessefelleskap samt endring av tidsavsnitt. Det bokførte provenyet i 2023 anslås nå på usikkert grunnlag til om lag 22,7 mrd. kroner. Klargjøring og justering i høyprisbidraget reduserer det anslåtte provenyet med 900 mill. kroner bokført i 2023 sammenlignet med anslag i Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023*. Samtidig understrekes det at kraftprisene varierer kraftig og trolig utgjør den største usikkerhetsfaktoren ved provenyanslaget.

I Gul bok 2023 er det foreslått bevilget 23 600 mill. kroner under kap. 5540, post 70. Samlet foreslås det å redusere bevilgningsforslaget på posten med 900 mill. kroner, til 22 700 mill. kroner.

Justeringene forutsetter ingen endringer i forslag til lov- eller stortingsvedtak som er fremmet i Prop. 1 LS (2022–2023), men kan gjennomføres i forskrift.

Forslaget anses for øvrig ikke å ha administrative konsekvenser av betydning utover omtale i Prop. 1 LS (2022–2023).

2.5 Forsvarsdepartementet

Kap. 4700 Forsvarsdepartementet

Post 78 (ny) Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjettet

Det internasjonale samfunns finansiering av de afghanske sikkerhetsstyrkene ble kanalisert blant annet gjennom ANA Trust Fund (støttefond til den afghanske hæren). Fondet ble opprinnelig opprettet i 2007. Norges andel utgjorde om lag 60 mill. kroner årlig. Norges årlige bidrag ble terminert i lys av situasjonen i Afghanistan og de afghanske sikkerhetsstyrkenes oppløsning høsten 2021, jf. også Prop. 1 S (2021–2022). I lys av den endrede situasjonen ble iverksatte prosjekter ikke gjennomført og planlagte prosjekter ikke iverksatt. Norges andel av ubenyttede midler i ANA Trust Fund utgjør 24,5 mill. USD og 7 mill. EUR. Det foreslås at ubenyttede midler, som tidligere er utbetalt til fondet, tilbakeføres i 2023. På denne bakgrunn foreslås posten bevilget med 320 mill. kroner.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endring av Prop. 1 S (2022–2023) Statsbudsjettet 2023 og Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 (saldering).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endring av Prop. 1 S (2022–2023) Statsbudsjettet 2023 (saldering) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endring av Prop. 1 S (2022–2023) Statsbudsjettet 2023 (saldering)

I

I statsbudsjettet for 2023 blir bevilget under følgende kapittel:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1428		Enova SF:	
(NY)	51	Midlertidig energitilskuddsordning til næringslivet ifm. høye strømpriser	1 200 000 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter	8 780 400 000
		mot tidligere foreslått kr 9 950 000 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
3543		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:	
(NY)	70	Inntekter fra gjennomførte frekvensauksjoner	609 400 000
4700		Forsvarsdepartementet:	
(NY)	78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter	320 000 000
5460		Eksportfinansiering Norge:	
(NY)	78	Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpriser	1 000 000
5540		Avgift på kraftproduksjon:	
	70	Avgift på kraftproduksjon	22 700 000 000
		mot tidligere foreslått kr 23 600 000 000	

II

Forslag til romertallsvedtak VI, pkt.1 under Kunnskapsdepartementet i Prop. 1 S (2022–2023) endres til:

«VI

Foreldrebetaling i barnehage

Stortinget samtykker i at:

1. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 3 000 kroner per måned og 33 000 kroner per år fra 1. januar 2023. For kommunene i Finnmark og noen kommuner i Nord-Troms (Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæningen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord) blir maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud fastsatt til 0 kroner fra 1. august 2023. Dette jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.»

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2023 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier under midlertidig lånegarantiordning i forbindelse med høye strømpriser, innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.
